

BIJLAGE

Tabellenrapportage

Implementatiemonitor NPO
2e tussenmeting

Tabellenrapportage

Bijlage Implementatiemonitor NPO
2^e tussenmeting

1 november 2022

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	4
1.1 Steekproef	4
1.2 Analyse van de jaarverslagen 2021	4
Hoofdstuk 2. Voortgang NPO	5
2.1 Bestedingsplannen en bijstelling van de plannen	5
2.2 Financiële voortgang	6
2.2.1 Financiële voortgang op basis van jaarverslagen, 2021	6
2.2.2 Voortgang besteding subsidies op basis van jaarverslagen	7
2.2.3 Financiële voortgang op basis van monitortool	7
Hoofdstuk 3. Inzet en voortgang per thema	9
3.1 Voortgang thema 1: Soepele in en doorstroom	9
3.2 Voortgang thema 2: Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	11
3.3 Voortgang thema 3: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	13
3.4 Voortgang thema 4: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen	16
3.5 Voortgang thema 5: Beperken studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten	17
3.6 Voortgang thema 6: Aanpak jeugdwerkloosheid	19
3.7 Voortgang thema's buiten de lijst: Blended learning	20
Hoofdstuk 4. Geholpen onderzoekers	21
4.1 Besteding NPO-middelen voor ondersteuning aan onderzoekers	21
4.2 Besteding eigen middelen voor ondersteuning aan onderzoekers	23

HOOFDSTUK 1

Inleiding

1.1 Steekproef

Voor de tweede tussenmeting van de Implementatiemonitor NPO is een steekproef getrokken van veertig instellingen. De steekproef is gebaseerd op een variatie aan type instellingen qua sector en omvang. Om een goed beeld te kunnen krijgen van de voortgang van de implementatie heeft Berenschot een monitortool ontwikkeld. Hierin heeft Berenschot zoveel mogelijk informatie uit de eerder opgeleverde plannen voorgevuld. De instellingen die vallen onder de steekproef zijn gevraagd de digitale monitortool in te vullen met de voortgangsinformatie per 1 juli 2022 voor de tussenmeting. 39 instellingen hebben de monitortool ingevuld. Deze informatie heeft tevens gediend als voorbereiding op de interviews met de instellingen.

Tabel 1 Steekproefverdeling instellingen mbo, hbo, wo.

	Mbo	Hbo	Wo
Aantal NPO-plannen	57	36	18
Steekproef eerste meting	21	13	6
Steekproef tweede meting	21	13	6

geven de jaarverslagen een kwalitatief beeld over de uitvoering van de activiteiten, de betrokkenheid van de medezeggenschap en de keuzes die instellingen maken voor het vervolg.

Ondanks de afspraken in het bestuursakkoord, hebben niet alle instellingen informatie over de voortgang van NPO-middelen in hun jaarverslag opgenomen. Regelmatig was deze informatie niet volledig (bijvoorbeeld wel begrote bedragen, maar geen besteding, of andersom; bedragen uit de coronaenveloppe en subsidies gezamenlijk gerapporteerd) of zeer summier en in een enkel geval ontbrak zelfs de gehele coronaparagraaf. De analyse van alle jaarverslagen geeft dus geen integraal beeld over de elementen die in het bestuursakkoord staan benoemd. De resultaten uit de jaarverslagenanalyse over 2021 zijn daarmee niet representatief voor de gehele populatie en bieden net als de monitortool inzicht in een deel van de instellingen. Per onderdeel geven wij aan op basis van hoeveel jaarverslagen de bevindingen worden gepresenteerd.

1.2 Analyse van de jaarverslagen 2021

In het bestuursakkoord NPO Onderwijs is met de sectoren afgesproken dat onderwijsinstellingen hun aanpak, de voortgang en de financiële besteding van hun plannen beschrijven in het jaarverslag van de instelling. In de zomer van 2022 heeft Berenschot 111 jaarverslagen ontvangen van (vrijwel) alle mbo, hbo- en wo-instellingen over het jaar 2021. Deze jaarverslagen heeft Berenschot gecodeerd en geanalyseerd als onderdeel van de NPO Implementatiemonitor die Berenschot uitvoert voor het ministerie van OCW. Met de analyse van de jaarverslagen van alle 111 instellingen, hebben we de brede voortgang van de besteding van NPO-middelen uit de corona-enveloppe over 2021 in kaart gebracht. Daarnaast

HOOFDSTUK 2

Voortgang NPO

2.1 Bestedingsplannen en bijstelling van de plannen

Het totaal aan middelen dat door steekproefinstellingen is opgenomen in hun bestedingsplannen is € 219.165.185,-. De totale waarde van de corona-enveloppe die deze instellingen hebben ontvangen volgens OCW is € 219.277.301,-. We vroegen instellingen of ze hun bestedingsplan sinds het indienen in het najaar van 2021 nog hebben bijgesteld. Bij ongeveer twee derde van de instellingen (65%) was dit het geval. Vervolgens konden instellingen een of meerdere redenen aangeven voor de bijstelling. Bijstellen gebeurde het vaakst op basis van nadere invulling van de plannen (56%) en/of na gesprekken met personeel of studenten (25 tot 30%). Ook geeft een deel van de instellingen aan de plannen te hebben bijgesteld op basis van behaalde resultaten (33%). Van een deel van de instellingen hebben we bij de startmeting een plan op hoofdlijnen ontvangen, we herkennen dus het beeld dat de plannen na indienen nog nader zijn ingevuld op decentraal niveau.

Tabel 2 geeft de geplande besteding over de jaren weer. Onderstaande tabellen zijn steeds gebaseerd op de door de steekproefinstellingen in- en aangevulde monitortool (N= 39) en worden soms afgezet tegen informatie uit de bestedingsplannen.

Bij de startmeting gaf nog bijna de helft van de instellingen aan een deel van de middelen niet per jaar te hebben ingedeeld. Het betrof hier 47% van de middelen. In onze monitortool voor de tussenmeting is door de instellingen aangegeven dat 2% van de middelen niet per jaar is ingedeeld.¹ Verder zien we dat 26% van de middelen gepland is voor 2021, en 13% wordt

doorgeschoven naar 2023. Dit laatste percentage is verhoogd ten opzichte van de startmeting. Qua verdeling van de middelen over de jaren schetst de tweede tussenmeting een beeld dat zeer vergelijkbaar is met de eerste tussenmeting.

De verdeling over de jaren geeft weer dat het grootste gedeelte van de inzet van middelen uit de corona-enveloppe begroot is voor 2022, en dat er – meer dan in de startmeting voorzien – uitloop gepland wordt voor de besteding van middelen in 2023.

Tabel 2 Geplande besteding middelen corona-enveloppe over de jaren.

	Startmeting (N=100)	Tussenmeting 1 (N=40)	Tussenmeting 2 (N=39)
2021	18%	24%	26%
2022	30%	57%	59%
2023	6%	16%	13%
Niet per jaar ingedeeld	47%	4%	2%
Totaal	100%	100%	100%

NB 100% is in deze tabel het totaalbedrag van de corona-enveloppe voor deze N.

Instellingen plannen het grootste gedeelte van de middelen in te zetten in 2022; dit geldt voor alle sectoren (tabel 3). Het hbo schuift relatief veel middelen naar 2023, terwijl mbo en wo meer inzetten op besteding van middelen in 2021 en 2022.

¹ In de tweede tussenmeting heeft een aantal instellingen aangegeven wel begrotingen per thema te maken, maar deze niet in te delen naar jaren waarin dit bedrag besteed wordt. Dit leidt tot een begroting van € 0 voor 2021 en 2022 terwijl er wel middelen besteed worden in deze jaren. Rekenkundig komt hun realisatie dan op 0% uit. Voor het berekenen van de realisatie hebben wij de bestedingstabel van deze instellingen aangepast en nemen we als uitgangspunt dat 50% van het budget in 2021 wordt uitgegeven en 50% in 2022.

Tabel 3 Geplande besteding middelen corona-enveloppe over de jaren, per sector.

	2 ^e tussenmeting		
	Mbo (N=20)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
2021	24%	26%	33%
2022	67%	49%	55%
2023	8%	23%	9%
Niet per jaar ingedeeld	1%	2%	3%
Totaal	100%	100%	100%

Instellingen plannen het grootste gedeelte van de middelen te besteden aan soepele in- en doorstroom (tabel 4). In het wo wordt juist meer ingezet op welzijn van studenten en sociale binding met de opleiding.

Tabel 4 Geplande besteding per thema, totaal en per sector van steekproefinstellingen.

	Totaal (N=39)	Mbo (N=20)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Soepele in- en doorstroom	41%	45%	41%	28%
Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	29%	28%	22%	51%
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	10%	15%	1%	0%
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen	1%	N.v.t.	N.v.t.	7%
Beperken studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten	9%	N.v.t.	26%	6%
Aanpak jeugdwerkloosheid	3%	6%	N.v.t.	N.v.t.
Thema('s) buiten de lijst	4%	6%	2%	4%
(Nog) niet toegeschreven aan thema	2%	2%	2%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Tabel 5 Begroting en realisatie 2021 vanuit jaarverslagen.

	Mbo (N=33)	Hbo (N=31)	Wo (N=12)
Begroot voor 2021	€ 56.664.131	€ 58.804.110	€ 34.518.427
Gerealiseerd in 2021	€ 28.421.183	€ 26.455.527	€ 15.641.354
Realisatiepercentage	50%	45%	45%

Naast de informatie op instellingsniveau hebben we – wederom waar mogelijk – informatie verzameld over de begroting en realisatie op de zes verschillende thema's zoals die zijn opgenomen in het bestuursakkoord. We hebben hiervoor bij een kleiner deel van de instellingen (62 van de 111, oftewel 56%) informatie gevonden in de jaarverslagen. De informatie die we op themaniveau hebben gevonden, kwam niet altijd overeen met de informatie op instellingsniveau, bijvoorbeeld omdat de (gesommeerde) realisatie op themaniveau lager uitkwam dan de realisatie op instellingsniveau. De hier gegeven realisatiepercentages kunnen dus afwijken van de informatie op instellingsniveau.

Tabel 6 Realisatiepercentage op themaniveau.

	Mbo (N=38*)	Hbo (N=23*)	Wo (N=13*)
Thema 1: Soepele in- en doorstroom	68%	56%	42%
Thema 2: Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	38%	28%	32%
Thema 3: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	88%	46%	15%
Thema 4: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen	N.v.t.	N.v.t.	22%
Thema 5: Studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten beperken	N.v.t.	65%	32%
Thema 6: Aanpak jeugdwerkloosheid	83%	N.v.t.	N.v.t.

* Per thema kan de informatie op minder instellingen zijn gebaseerd omdat instellingen niet hebben ingezet op alle thema's of omdat we deze informatie niet hebben kunnen achterhalen. Zo hebben we voor achttien mbo-instellingen informatie over de realisatie van thema 3 (ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages). De gerapporteerde N moet dus als een maximum per sector gezien worden.

2.2 Financiële voortgang

2.2.1 Financiële voortgang op basis van jaarverslagen, 2021

Uit de 111 jaarverslagen hebben we – waar beschikbaar – informatie gehaald over de voortgang van de besteding van de NPO-middelen over 2021. Bij 76 van de 111 instellingen (68%) hebben we op instellingsniveau kunnen achterhalen wat zij financieel begroot en gerealiseerd hebben in 2021. De daaruit volgende informatie over begroting, realisatie en het realisatiepercentage (berekend als begroting gedeeld door /realisatie uitgedrukt in procenten) hebben we in de volgende tabel opgenomen.

De eerste drie thema's – 'soepele in- en doorstroom', 'studentenwelzijn', 'ondersteuning stages' – zijn van toepassing op alle drie de sectoren. Wanneer we voor deze drie thema's de realisatiepercentages vergelijken, valt op dat de mbo-sector ruim voorloopt op de andere twee sectoren. De hbo-sector scoort op deze drie thema's beduidend minder dan het mbo, maar wel beter dan de wo-sector. We zien dat voor thema 3 'ondersteuning stages' de mbo-sector in 2021 al driekwart van de middelen uit de corona-enveloppe heeft uitgegeven. Dit zou kunnen betekenen dat er relatief minder ruimte is om

die ondersteuning voort te zetten in 2022, indien nodig. Het tegenovergestelde is zichtbaar voor de wo-sector. De realisatie van thema 3 'ondersteuning stages' loopt bij de universiteiten achter, met een realisatiepercentage van slechts 15% in 2021. Thema 5 'studievertraging en uitval lerarenopleiding' is van toepassing op zowel het hbo als het wo. Het hbo heeft een realisatiepercentage dat bijna het dubbele is van dat van de wo-sector. Thema 4 'ondersteuning coschappen' is enkel relevant voor de wo-sector. Op dit thema is in 2021 22% van de begrote middelen besteed. Thema 6 'aanpak jeugdwerkloosheid' wordt alleen gerapporteerd door mbo-instellingen; het grootste deel van de geplande middelen is daar inmiddels besteed.

Instellingen hebben ook in hun jaarverslagen aangegeven of ze verwachten dat de looptijd van de NPO-middelen toereikend is om de middelen uit te geven aan de beoogde activiteiten. Er wordt niet aangegeven dat de middelen niet toereikend zouden zijn, maar de uitloop tot en met 2023 is voor een groot deel van de instellingen wel nodig, en voor een klein percentage tot en met 2024. De mbo-sector rapporteert beduidend positiever over de toereikendheid van de oorspronkelijke NPO-looptijd. Ruim 40% hiervan geeft aan dat het volledige budget kan worden uitgegeven voor het einde van 2022. Dit staat in contrast met gematigdere reacties vanuit het hoger onderwijs. Ruim 20% vanuit het wo en nog geen 15% vanuit het hbo rapporteren dat dit haalbaar is.

Tabel 7 Looptijd toereikend, informatie uit jaarverslagen.

Is de looptijd toereikend om de NPO-middelen uit te geven?	Mbo (N=57)	Hbo (N=36)	Wo (N=18)
Ja, volledig (t/m 2022)	44%	14%	22%
Ja, met uitloop t/m 2023	37%	67%	50%
Ja, met uitloop t/m 2024	5%	3%	11%
Nee, niet toereikend	0%	0%	0%
Niet bekend/anders	14%	17%	17%

2.2.2 Voortgang besteding subsidies op basis van jaarverslagen

Uit de jaarverslagen hebben we tevens informatie over de besteding van subsidies geanalyseerd. We brengen dit in kaart voor instellingen die zowel begroting als besteding hebben gerapporteerd.

We zien dat met name mbo-instellingen gebruik gemaakt hebben van subsidies. De subsidie Extra Hulp voor de klas wordt in alle sectoren voor het grootste gedeelte gerealiseerd. De subsidie Inhaal- en ondersteuningsprogramma's (IOP) wordt voor driekwart besteed in 2021, en Extra begeleiding en nazorg blijft

nog wat achter. Dit strookt ook met het beeld dat we tijdens onze eerste voortgangsrapportage hebben opgehaald uit de monitortool.

Tabel 8 Realisatie van subsidies 2021.

	Mbo	Hbo	Wo
Extra hulp voor de klas	91% (N=14)	81% (N=8)	82% (N=7)
Inhaal- en ondersteuningsprogramma's (mbo)	76% (N=10)	N.v.t.	N.v.t.
Devices voor les op afstand (mbo)	69% (N=3)	N.v.t.	N.v.t.
Extra begeleiding en nazorg mbo	36% (N=10)	N.v.t.	N.v.t.

2.2.3 Financiële voortgang op basis van monitortool

Tabel 9 geeft de bedragen per sector weer, zoals gepland bij onze steekproefinstellingen. In de eerste rij wordt het totaal weergegeven, in de tweede en volgende rijen de geplande inzet voor 2021 en volgende jaren, en in de laatste rij de realisatie tot 1 juli 2022.

Tabel 9 Totaalbedrag van door de steekproefinstellingen geplande middelen corona-enveloppe, totaal en per sector.

	Totaal	Mbo (N=20)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Bestedingsplan totaal	€ 219.165.185	€ 85.214.850	€ 106.614.925	€ 27.690.410
Bestedingsplan 2021	€ 49.053.331	€ 16.367.639	€ 23.041.029	€ 9.644.663
Bestedingsplan 2022	€ 127.895.806	€ 61.581.487	€ 51.814.584	€ 14.499.735
Bestedingsplan 2023	€ 37.993.922	€ 6.182.711	€ 29.715.218	€ 2.095.893
Niet per jaar ingedeeld	€ 4.222.226	€ 1.083.013	€ 1.689.094	€ 1.450.119
Realisatie per 1 juli 2022	€ 86.702.349	€ 44.659.288	€ 33.723.938	€ 8.319.123

In totaal is er 77% van de geplande middelen voor 2021 en de eerste helft van 2022 besteed op de peildatum (1 juli 2022). De realisatie was in de eerste tussenmeting 55% besteding van de geplande middelen op de peildatum. Als we de realisatie afzetten tegen het totaal aan begrote middelen over de jaren (dus inclusief 2023 en niet per jaar ingedeeld) komen we op een besteding van 40%. In onze eerste tussenmeting was dit percentage 10%. We zien dat de besteding in hbo en wo nog wat achterblijft op de bestedingsplannen (tabel 10), maar dat mbo bijna alle begrote middelen besteed heeft.

Vooraf op de thema's soepele in- en doorstroom en stages is bijna de helft van de totale begrote middelen uit de corona-enveloppe besteed. Voor de overige thema's is ongeveer een derde van het geheel op dit moment gerealiseerd.

Tabel 10 **Realisatie ten opzichte van (totale) begroting, per thema en per sector.**

	Alle instellingen (N=39)	Mbo (N=20)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Realisatie op 1 juli 2022 ten opzichte van bestedingsplan 2021 en eerste helft van 2022²	77%	95%	69%	49%
Realisatie op 1 juli 2022 ten opzichte van het totale bestedingsplan (inclusief 2023 en niet per jaar ingedeeld)	40%	52%	32%	30%

Tabel 11 **Realisatie ten opzichte van totale bedrag corona-enveloppe, per thema en per sector.**

	Alle instellingen (N=38)	Mbo (N=19)	Hbo (N=12)	Wo (N=6)
Soepele in- en doorstroom	49%	65%	38%	41%
Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	34%	44%	26%	30%
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	46%	49%	42%	0%
Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen	33%	N.v.t.	N.v.t.	33%*
Beperken studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten	35%	N.v.t.	23%	40%*
Aanpak jeugdwerkloosheid	32%	32%	N.v.t.	N.v.t.

* Gebaseerd op de gegevens van vijf of minder instellingen. Deze cijfers dienen daarom behoedzaam gebruikt te worden en zijn in beperkte mate geschikt voor het trekken van conclusies.

2 We zetten de realisatiecijfers af tegen de begroting uit 2021 en de eerste helft van 2022. We delen dus de begroting van 2022 door twee. Op deze manier kunnen we de realisatiecijfers goed vergelijken met de eerste tussenmeting. Instellingen behalen een realisatie van 100% indien zij per 1 juli 2022 evenveel hebben uitgegeven als dat zij hebben begroot (ervan uitgaande dat de bestedingen in 2023 evenredig verdeeld zijn over de eerste en tweede helft van het jaar).

HOOFDSTUK 3

Inzet en voortgang per thema

In dit hoofdstuk presenteren we per thema de verdeling van de besteding van acties en de voortgang van de activiteiten.

3.1 Voortgang thema 1: Soepele in- en doorstroom

Thema 1 is relevant voor vrijwel alle instellingen, op een na; 38 instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 1.

Verdeling van bestedingen

De verdeling van de besteding per thema rapporteren we op type acties (dat zijn de categorieën die opgenomen zijn in het bestuursakkoord), daarna rapporteren we op het onderliggende activiteitsniveau de beoordeling van de voortgang.

In tabel 12 wordt de verdeling van de bestede middelen per actie onder thema 1 weergegeven. De meeste middelen onder thema 1 gaan naar het voorkomen en wegwerken van studievertraging en naar extra begeleiding. Het minst wordt in deze fase van

de uitvoering ingezet op versterking van studieoriëntatie en extra begeleiding van nieuwe studenten. Als we dit per sector bekijken zien we dat in het mbo het grootste gedeelte van de middelen wordt besteed aan het voorkomen en wegwerken van studievertragingen. Hetzelfde geldt voor het wo; in het hbo gaat een even groot gedeelte van de middelen naar extra begeleiding en studievertragingen. Het valt op dat er relatief weinig inzet is voor begeleiding van nieuwe studenten en studiekeuzeactiviteiten, dit geldt voor alle sectoren.

Inzet van activiteiten

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord.

Tabel 12 Verdeling van de besteding over de acties van thema 1 (N=38).

	Gemiddelde	Minimum	Maximum	Mbo (N=19)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Actie 1: Extra begeleiding	39%	0%	100%	34%	44%	45%
Actie 2: Goede intake (versterking van studieoriëntatie)	5%	0%	86%	8%	2%	0%
Actie 3: Beter laten landen (extra begeleiding nieuwe studenten)	5%	0%	49%	6%	5%	4%
Actie 4: Versterken van (online) studiekeuzeactiviteiten	8%	0%	87%	10%	8%	0%
Actie 5: Voorkomen en wegwerken van studievertraging	43%	0%	100%	41%	42%	50%
Totaal	100%			100%	100%	100%

Driekwart van alle instellingen biedt extra mentor- en tutor-begeleiding aan onder thema 1 (zie tabel 13). Daarnaast begeleiden instellingen studenten veel bij het afstuderen, zetten zij in op extra onderwijs- en toetsmomenten, en bieden zij inhaal- of stoomcursussen aan. Vetgedrukt zijn de top vijf meest gekozen activiteiten. Deze komen grotendeels overeen tussen de sectoren, met enkele verschillen. Zo wordt er in het hoger onderwijs veel meer ingezet op peer tutoring dan in het mbo.

Verder valt op dat in het hbo door 39% van de instellingen wordt ingezet op 100-dagenprogramma's, terwijl dit in het mbo en wo veel minder het geval is. In het mbo en hbo worden vier van de vijf meest gekozen activiteiten gekozen onder actie 5, 'het voorkomen en wegwerken van studievertragingen'. In tabel 13 staan de gekozen activiteiten, totaal en per sector. Gemiddeld kiezen instellingen 8,8 activiteiten onder thema 1, met een minimum van twee en een maximum van 23 activiteiten.

Tabel 13 Inzet van activiteiten in thema 1 over alle instellingen en per sector (N=38).

	Totaal	Mbo	Hbo	Wo
Actie 1: Extra begeleiding				
Organiseren peer tutoring	32%	16%	46%	50%
Huiswerkbegeleiding	32%	58%	8%	0%
Extra mentor/tutor begeleiding	76%	84%	69%	67%
Anders, namelijk onder actie 1	47%	58%	39%	33%
Actie 2: Goede intake (versterking van studieoriëntatie)				
Uitbreiden studiekeuzecheck	21%	32%	0%	33%
Verruimen mogelijkheden (extern) studieadvies	21%	26%	15%	17%
Anders, namelijk onder actie 2	16%	26%	8%	0%
Actie 3: Beter laten landen (extra begeleiding nieuwe studenten)				
Inzetten/uitbreiden 100-dagenprogramma's	24%	21%	39%	0%
Organiseren (vak)inhoudelijke introductieweken	32%	37%	23%	33%
Versterken samenwerking doorstroom van vo-mbo en/of mbo naar hbo	37%	53%	23%	17%
Anders, namelijk onder actie 3	29%	37%	15%	33%
Actie 4: Versterken van (online) studiekeuzeactiviteiten				
Organiseren meeloopdagen	21%	37%	8%	0%
Organiseren proefstuderen	11%	21%	0%	0%
Organiseren pre-study programma's met koppeling studenten/scholieren	16%	16%	8%	33%
(Online) open dagen	26%	37%	15%	17%
Trainingen/workshops voor aankomend studenten	24%	21%	15%	50%
Online modules proefstuderen (o.a. MOOCS)	5%	5%	8%	0%
Extra studiekeuzebegeleiding	21%	37%	8%	0%
Anders, namelijk onder actie 4	29%	42%	15%	17%
Actie 5: Voorkomen en wegwerken van studievertraging				
Onderwijs een extra keer aanbieden	63%	79%	46%	50%
Extra toetsmomenten organiseren	55%	63%	54%	33%
Inhaal- of stoomcursus organiseren	50%	68%	46%	0%
Onderwijseenheid online op ander moment kunnen volgen	29%	37%	31%	0%
Studenten (beter) begeleiden bij afstuderen	74%	79%	62%	83%
Taalcursussen	29%	47%	15%	0%
Anders, namelijk onder actie 5	58%	47%	69%	67%

De financiën zijn niet door alle instellingen op activiteitsniveau weergegeven; die kunnen we dus niet eenopeen vergelijken met de gekozen activiteiten. We zien wel dat de categorieën met elkaar overeenkomen: de acties waar het meeste budget naar toe gaat (acties 1 en 5 in tabel 12) zijn tevens de acties waarin de top vijf van meest-gekozen activiteiten naar voren komt, waarvan vier activiteiten onder actie 5 en een activiteit onder actie 1. Dat lijkt er dus op te duiden dat de 39% die aan actie 1 wordt besteed, met name zal gaan naar extra mentor/tutorbegeleiding, waar de 43% over actie 5 meer verspreid zal zijn over de activiteiten.

Voortgang van de activiteiten

Op een schaal van een tot vijf is in tabel 14 te zien dat driekwart van de activiteiten in uitvoering is; in de eerste tussenmeting zagen we ook nog veel activiteiten in de opstartfase. 13% van de activiteiten is al afgerond. Op de vraag aan de instellingen over de voortgang, geven zij voor de meeste activiteiten een score tussen voldoende en goed (zie tabel 15).

3.2 Voortgang thema 2: Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding

Thema 2 is relevant voor alle instellingen; 38 instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 2.

Verdeling van de bestedingen

De meeste middelen onder thema 2 zijn besteed aan het versterken van de supportstructuur binnen instellingen (extra ondersteuning). Daarna wordt tussen de 14% en 23% van de middelen ingezet voor extra faciliteiten op het gebied van welzijn en sociale binding, het versterken van contactmomenten tussen studenten en maatregelen voor specifieke doelgroepen.

In het mbo en hbo is het beeld vergelijkbaar met het totaal. In het wo wordt ingezet op het versterken van de supportstructuur en op het aanbieden van extra faciliteiten op gebied van welzijn en sociale ontwikkeling. Er worden relatief weinig middelen ingezet op maatregelen die gericht zijn op specifieke doelgroepen.

Tabel 14 Fase waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Voorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Extra mentor/tutorbegeleiding (N=26)	0%	4%	85%	0%	12%
Studenten (beter) begeleiden bij afstuderen (N=26)	0%	12%	69%	8%	12%
Onderwijs een extra keer aanbieden (N=22)	5%	0%	64%	9%	18%
Extra toetsmomenten organiseren (N=16)	0%	6%	69%	13%	13%
Inhaal- of stoomcursus organiseren (N=17)	0%	0%	88%	0%	12%
Gemiddeld	1%	4%	75%	6%	13%

Tabel 15 Beoordeling van de voortgang waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Extra mentor/tutorbegeleiding (N=23)	0%	9%	35%	57%	0%
Studenten (beter) begeleiden bij afstuderen (N=24)	0%	0%	42%	54%	4%
Onderwijs een extra keer aanbieden (N=19)	0%	5%	26%	68%	0%
Extra toetsmomenten organiseren (N=15)	0%	7%	33%	60%	0%
Inhaal- of stoomcursus organiseren (N=15)	0%	0%	53%	47%	0%
Gemiddeld	0%	4%	38%	57%	1%

Tabel 16 Verdeling van de besteding per actie (N=38).

	Gemiddelde	Minimum	Maximum	Mbo (N=19)	Hbo (N=13)	Wo (N=6)
Actie 1: Versterken supportstructuur instelling (meer ondersteuning)	45%	0%	100%	43%	48%	49%
Actie 2: Extra faciliteiten op gebied van welzijn en sociale binding	14%	0%	100%	12%	14%	23%
Actie 3: Versterken contactmomenten tussen studenten	23%	0%	100%	27%	19%	22%
Actie 4: Maatregelen gericht op specifieke doelgroepen (proactieve benadering)	17%	0%	87%	18%	20%	6%
Totaal			100%	100%	100%	100%

Tabel 17 Inzet van activiteiten in thema 2 over alle instellingen en per sector (N=38).

	Totaal	Mbo	Hbo	Wo
Actie 1: Versterken supportstructuur instelling (meer ondersteuning)				
Aanstelling specifieke begeleiders (sociaal werkers, wellbeing officers)	55%	63%	31%	83%
Inzet studentendecanen	42%	37%	62%	17%
Inzet studentenpsychologen	39%	26%	54%	50%
Opzetten peer-to-peersupportgroups	47%	42%	46%	67%
Opzetten buddysysteem	24%	16%	31%	33%
Organiseren social studying groups	21%	21%	15%	33%
Anders, namelijk onder actie 1	53%	47%	54%	67%
Actie 2: Extra faciliteiten op gebied van welzijn en sociale binding				
Supportdesks/helpdesks inrichten	37%	47%	23%	33%
Anders, namelijk onder actie 2	32%	26%	23%	67%
Actie 3: Versterken contactmomenten tussen studenten				
Sportevenementen	37%	63%	8%	17%
Middelen voor studentenorganisaties voor organiseren aan onderwijs gelieerde activiteiten	47%	32%	62%	67%
Organiseren online webinars	11%	16%	8%	0%
Anders, namelijk onder actie 3	55%	53%	62%	50%
Actie 4: Maatregelen gericht op specifieke doelgroepen (proactieve benadering)				
Proactieve benadering kwetsbare studenten	47%	58%	38%	33%
Contacten tussen studenten en docenten versterken	26%	37%	23%	0%
Ontwikkelen informatiemateriaal over sociaal-emotioneel welzijn en mentale klachten	29%	26%	31%	33%
Extra aandacht vroege diagnostiek en doorverwijzing	26%	37%	8%	33%
Ondersteuning buitenlandse studenten	18%	5%	23%	50%
Ondersteuning studenten met beperking	26%	26%	15%	50%
Ondersteuning studenten met lagere sociaal-economische status	24%	37%	15%	0%
Anders, namelijk onder actie 4	32%	37%	23%	33%

Inzet van de activiteiten

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord.

In tabel 17 staan de gekozen activiteiten, totaal en per sector. Meer dan de helft van de instellingen zet onder thema 2 in op het aanstellen van specifieke begeleiders, zoals wellbeing officers of sociaal werkers en bijna de helft op een proactieve benadering van kwetsbare studenten. Bijna de helft van de instellingen zet in op peer-to-peersupport en middelen voor studentenorganisaties. Ook zet 42% van de instellingen studentendecanen in.

Voortgang van de activiteiten

De top vijf meest gekozen activiteiten onder thema 2 zijn voor het grootste gedeelte in uitvoering, zoals te zien in tabel 18. Het aanstellen van specifieke begeleiders is in 10% van de

instellingen reeds afgerond. De voortgang van de activiteiten wordt door de instellingen als voldoende tot goed bevonden. Het proactief benaderen van studenten in een kwetsbare positie lukt een vijfde van de instellingen nog matig.

3.3 Voortgang thema 3: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages

Thema 3 is relevant voor mbo- en hbo-instellingen. Dertig instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor de inzet van middelen op activiteiten onder thema 3.

Verdeling van de bestedingen

De middelen onder thema 3 zijn min of meer evenredig verdeeld over de acties (tabel 20). In het mbo is er meer aandacht voor het realiseren van stages door flexibiliteit, terwijl in het hbo meer ondersteuning bij stages wordt geboden voor specifieke doelgroepen.

Tabel 18 Fase waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Voorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Aanstelling specifieke begeleiders (sociaal werkers, wellbeing officers) (N=20)	0%	5%	85%	0%	10%
Opzetten peer-to-peer-supportgroups (N=16)	0%	13%	88%	0%	0%
Proactieve benadering kwetsbare studenten (N=15)	0%	7%	93%	0%	0%
Middelen voor studentenorganisaties voor organiseren onderwijs gelieerde activiteiten (N=15)	0%	13%	87%	0%	0%
Inzet studentendecanen (N=13)	0%	8%	92%	0%	0%
Gemiddeld	0%	9%	89%	0%	2%

Tabel 19 Beoordeling van de voortgang waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Aanstelling specifieke begeleiders (sociaal werkers, wellbeing officers) (N=19)	0%	11%	32%	53%	5%
Opzetten peer-to-peersupportgroups (N=14)	0%	7%	29%	64%	0%
Proactieve benadering kwetsbare studenten (N=15)	0%	20%	33%	47%	0%
Middelen voor studentenorganisaties voor organiseren onderwijs gelieerde activiteiten (N=13)	0%	15%	23%	38%	23%
Inzet studentendecanen (N=12)	0%	8%	17%	75%	0%
Gemiddeld	0%	12%	27%	55%	6%

Inzet van de activiteiten

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord.

In tabel 21 staan de gekozen activiteiten, totaal en per sector. Gemiddeld kiezen instellingen 4,2 activiteiten onder thema 3, met een minimum van een en een maximum van elf activiteiten. Onder thema 3 kiest 60% van de instellingen

voor het inzetten van docenturen voor matching van student en werkveld. Ook zet 43% van de instellingen in op meer begeleiding, training en coaching bij het zoeken van stages. Een derde zet in op begeleiden van studenten in een kwetsbare positie die een stage zoeken. Beide voorgenoemde activiteiten worden vaker ingezet in het mbo dan in het hbo. Ook spreading van stages over het jaar en stages buiten de sector worden regelmatig ingezet, tevens vaker voor het mbo dan voor het hbo. Het hbo zet vaak in op het inzetten van docenturen voor matching.

Tabel 20 Verdeling van de besteding per actie (N=28).

	Gemiddelde	Minimum	Maximum	Mbo (N=17)	Hbo (N=11)
Actie 1: Acquisitie/matching stages (meer stages)	31%	0%	100%	30%	31%
Actie 2: Meer stages realiseren door flexibiliteit	30%	0%	100%	39%	15%
Actie 3: Meer ondersteuning stages voor specifieke doelgroepen	39%	0%	100%	30%	53%

Tabel 21 Inzet van activiteiten in thema 3 over alle instellingen en per sector (N=30).

	Totaal	mbo	Hbo
Actie 1: Acquisitie/matching stages (meer stages)			
Inzetten docenturen voor matching student en werkveld	60%	67%	50%
Meer zoeken naar stages buiten eigen gemeente/regio en ontsluiten van plekken in tekortsectoren	17%	17%	17%
Benutten van contacten door hbo uit mbo (SBB) en vice versa	10%	11%	8%
Informereren bedrijven en organisaties over middelen voor vergoeding begeleiding stagiairs/leerbanen	23%	33%	8%
Anders, namelijk voor actie 1	27%	39%	8%
Actie 2: Meer stages realiseren door flexibiliteit			
Spreading stageperioden over schooljaar (lintstages in plaats van blokstages)	27%	39%	8%
Twee studenten die één stageplek delen	20%	33%	0%
Benutten stagemogelijkheden in weekenden, avonden, vakanties	20%	33%	0%
Opzet stages buiten de eigen sector met behoud van toetsing relevante competenties	27%	39%	8%
Inhuur grote ruimtes waardoor stageplekken veilig (op 1,5 meter) plaats kunnen vinden	10%	17%	0%
Anders, namelijk voor actie 2	40%	50%	25%
Actie 3: Meer ondersteuning stages voor specifieke doelgroepen			
Inzet intensiveren om stagediscriminatie te bestrijden	0%	0%	0%
Bewustwording en informatievoorziening tegengaan discriminatie	3%	6%	0%
Begeleiding (kwetsbare) studenten die stage zoeken (bijvoorbeeld door netwerk- en sollicitatievaardigheden)	33%	44%	17%
Intermediaire rol vervullen voor studenten met functiebeperking, chronische ziekte of psychische klachten	20%	33%	0%
Begeleiden, trainen en coachen bij zoeken stage via stagecoördinatoren/-bureaus	43%	56%	25%
Anders, namelijk voor actie 3	43%	39%	50%

Voortgang van de activiteiten

De meest gekozen activiteiten zijn in de uitvoerende fase (zie tabel 22). De spreiding van stages over het jaar is in 28% van de gevallen in de afrondende fase of reeds afgerond. Van alle activiteiten wordt de voortgang als voldoende tot goed gewaardeerd.

Tabel 22 Fase waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Vorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Inzetten docenturen voor matching student en werkveld (N=17)	0%	6%	77%	12%	6%
Begeleiden, trainen en coachen bij zoeken stage via stagecoördinatoren/-bureaus (N=12)	0%	0%	92%	8%	0%
Begeleiding (kwetsbare) studenten die stage zoeken (bijvoorbeeld door netwerk en sollicitatievaardigheden) (N=8)	0%	0%	100%	0%	0%
Spreiding stageperioden over schooljaar (lintstages in plaats van blokstages) (N=7)	0%	0%	71%	14%	14%
Opzet stages buiten de eigen sector met behoud van toetsing relevante competenties (N=5)	0%	0%	100%	0%	0%
Gemiddeld	0%	1%	88%	7%	4%

Tabel 23 Beoordeling van de voortgang waarin de vijf meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Inzetten docenturen voor matching student en werkveld (N=15)	0%	0%	40%	60%	0%
Begeleiden, trainen en coachen bij zoeken stage via stagecoördinatoren/-bureaus (N=10)	0%	0%	20%	80%	0%
Begeleiding (kwetsbare) studenten die stage zoeken (bijvoorbeeld door netwerk en sollicitatievaardigheden) (N=8)	0%	0%	25%	75%	0%
Spreiding stageperioden over schooljaar (lintstages in plaats van blokstages) (N=6)	0%	0%	33%	67%	0%
Opzet stages buiten de eigen sector met behoud van toetsing relevante competenties (N=5)	0%	0%	40%	60%	0%
Gemiddeld	0%	0%	32%	68%	0%

3.4 Voortgang thema 4: Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen medische opleidingen

Thema 4 is relevant voor wo-instellingen met medische opleidingen zoals geneeskunde. Drie instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 4.

Verdeling van de bestedingen

De verdeling van de middelen binnen het thema coschappen medische opleiding is weergegeven in tabel 24. De meeste middelen binnen dit thema gaan naar extra coschapplaatsen.

Inzet van de activiteiten

We hebben steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord.

Ondersteuning en begeleiding op het gebied van coschappen bij medische opleidingen gebeurt in slechts een klein deel van onze steekproefinstellingen, aangezien het alleen relevant is voor instellingen in het wo, en slechts relevant voor wo-instellingen die een medische opleiding aanbieden. Drie van de vier instellingen hebben de vragen ingevuld. Allen kiezen voor extra coschappen bij bestaande locaties. Een van de instellingen zoekt ook naar nieuwe plekken waar coschappen plaats kunnen vinden (zie tabel 25). Twee instellingen kiezen tevens voor stages bij relevante zorgpartijen, zoals bij zorgverzekeraars/zorginstellingen.

Voortgang van de activiteiten

De meest gekozen activiteiten (creëren extra coschapplaatsen en stages bij relevante zorgpartijen) zijn bij alle instellingen op dit moment in uitvoering. De voortgang wordt gemiddeld genomen als goed beoordeeld (een instelling geeft bij de activiteit extra coschappen 'voldoende' aan).

Tabel 24 Verdeling van de besteding per actie (N=2).

	Wo gemiddelde	Minimum	Maximum
Actie 1: Extra coschapplaatsen	61%	41%	80%
Actie 2: Extra (keuze)onderwijs in de opleiding	32%	5%	59%
Actie 3: Uitbreiden van mogelijkheden om patiëntencontact te vergroten	8%	0%	15%
Totaal	100%		

Tabel 25 Inzet van activiteiten in thema 4 in de sector wo (N=3).

	Wo (N=3)
Actie 1: Extra coschapplaatsen	
Creëren extra coschapplaatsen door nieuwe plekken waar coschap kan plaatsvinden (verpleeghuizen, wijkteams, huisartsen)	33%
Extra coschappen in lopend programma door vergroten plekken bij bestaande locaties	100%
Inbouwen longitudinaal coschap, voor meer ruimte in huidige plaatsen	0%
Anders, namelijk onder actie 1	33%
Actie 2: Extra (keuze)onderwijs in de opleiding	
Stages bij relevante zorgpartijen zoals zorgverzekeraar/zorginstelling	67%
Meer plekken wetenschappelijke stages aan voorkant masteropleiding	33%
Extra inhaalonderwijs voor tandheelkunde, om klinische (en voorbereidende) handelingen te trainen	33%
Anders, namelijk onder actie 2	33%
Actie 3: Uitbreiden van mogelijkheden om patiëntencontact te vergroten	
Mogelijkheden tot patiëntcontact vergroten middels bijwonen digitale poli's-specialisten	0%
Patiëntencontact vergroten door virtual clinics/digitale applicaties/e-learning/e-scenario's	33%
Anders, namelijk onder actie 3	0%

3.5 Voortgang thema 5: Beperken studievertraging en uitval in lerarenopleidingen als gevolg van stagetekorten

Thema 5 is relevant voor hbo- en wo-instellingen met een lerarenopleiding. Zestien instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 5.

Verdeling van de bestedingen

In tabel 26 wordt de verdeling per actie onder thema 5 weergegeven. De meeste middelen gaan naar extra begeleiding in de lerarenopleiding. Dit gebeurt nog meer in het wo dan in het hbo. In het hbo wordt vaker dan in het wo gekozen voor het uitbreiden van mogelijkheden voor praktijkervaring.

Inzet van de activiteiten

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord. Instelling kiezen bij thema 5 gemiddeld voor 3,8 activiteiten, met een minimum van een en een maximum van acht activiteiten.

Instellingen zetten name in op het uitbreiden en aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders, zowel om binnen de opleiding te ondersteunen bij vertragingen en om stages en praktijkleren te ondersteunen. Ook worden studenten in veel instellingen extra (digitale) mogelijkheden aangeboden voor oefening in vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid. In het wo zetten drie van de vier instellingen in op het ondersteunen van lerarenopleiders.

Tabel 26 Verdeling van de besteding per actie (N=11).

	Gemiddelde	Minimum	Maximum	Hbo (N=8)	Wo (N=3)
Actie 1: Extra begeleiding	60%	4%	100%	55%	71%
Actie 2: Extra onderwijs in de opleiding	28%	0%	86%	29%	25%
Actie 3: Uitbreiden mogelijkheden voor praktijkervaring	13%	0%	82%	16%	4%

Tabel 27 Gekozen activiteiten thema 5.

	Totaal	Hbo (N=10)	Wo (N=4)
Actie 1: Extra begeleiding			
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders voor ondersteuning bij stages/praktijkleren	71%	60%	100%
Samenwerking van scholen en ho-instellingen aan creatieve oplossing voor intensievere begeleiding	21%	20%	25%
Intensiveren van bestaande regionale samenwerkingsverbanden tussen scholen en lerarenopleidingen	36%	40%	25%
Anders, namelijk onder actie 1	36%	50%	0%
Actie 2: Extra onderwijs in de opleiding			
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders om binnen de opleiding te ondersteunen bij vertragingen	36%	40%	25%
Ondersteunen van lerarenopleiders in begeleiden en onderwijzen in coronatijd	36%	20%	75%
Extra trainingen voor 'werken met achterstanden' die leerlingen hebben opgelopen door de coronacrisis	36%	40%	25%
Anders, namelijk onder actie 2	29%	40%	0%
Actie 3: Uitbreiden mogelijkheden voor praktijkervaring			
Inzet van ICT-tools om klassenmanagement te oefenen	14%	10%	25%
Studenten extra (digitale) mogelijkheden bieden voor oefening in vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid	43%	40%	50%
Anders, namelijk onder actie 3	21%	30%	0%

Voortgang van de activiteiten

De meest gekozen activiteiten onder thema 5 zijn vaker in de voorbereidende of opstartfase en in uitvoering. Nog geen van de activiteiten is afgerond. De activiteiten scoren gemiddeld tussen voldoende en goed als het gaat om de voortgang.

Tabel 28 Fase waarin de zes meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Voorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders voor ondersteuning bij stages/praktijkleren (N=8)	0%	13%	88%	0%	0%
Studenten extra (digitale) mogelijkheden bieden voor oefening in vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid (N=5)	0%	40%	60%	0%	0%
Intensiveren van bestaande regionale samenwerkingsverbanden tussen scholen en lerarenopleidingen (N=5)	0%	40%	60%	0%	0%
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders om binnen de opleiding te ondersteunen bij vertragingen (N=4)	0%	25%	75%	0%	0%
Ondersteunen van lerarenopleiders in begeleiden en onderwijzen in coronatijd (N=5)	20%	20%	60%	0%	0%
Extra trainingen voor 'werken met achterstanden' die leerlingen hebben opgelopen door de coronacrisis (N=4)	0%	25%	75%	0%	0%
Gemiddeld	3%	27%	70%	0%	0%

Tabel 29 Beoordeling van de voortgang waarin de zes meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders voor ondersteuning bij stages/praktijkleren (N=7)	0%	0%	43%	57%	0%
Studenten extra (digitale) mogelijkheden bieden voor oefening in vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid (N=5)	0%	0%	80%	20%	0%
Intensiveren van bestaande regionale samenwerkingsverbanden tussen scholen en lerarenopleidingen (N=5)	0%	20%	40%	40%	0%
Uitbreiden/aanstellen van (extra) personele capaciteit van lerarenopleiders om binnen de opleiding te ondersteunen bij vertragingen (N=3)	0%	0%	67%	33%	0%
Ondersteunen van lerarenopleiders in begeleiden en onderwijzen in coronatijd (N=4)	0%	0%	75%	25%	0%
Extra trainingen voor 'werken met achterstanden' die leerlingen hebben opgelopen door de coronacrisis (N=4)	0%	0%	25%	75%	0%
Gemiddeld	0%	3%	55%	42%	0%

3.6 Voortgang thema 6: Aanpak jeugdwerkloosheid

De aanpak van jeugdwerkloosheid wordt alleen in het mbo als thema gekozen, dit thema behoort in de andere sectoren niet tot de keuzelijst met thema's en acties. Vijftien mbo-instellingen in onze steekproef hebben gekozen voor inzet van middelen op activiteiten onder thema 6.

Verdeling van de bestedingen

De verdeling van de middelen binnen het thema aanpak jeugdwerkloosheid is weergegeven in tabel 30. Meer dan de helft van de middelen wordt ingezet op intensivering van loopbaanoriëntatie en begeleiding. Er wordt nauwelijks ingezet op het verkennen van de mogelijkheden om een stage om te zetten in een baan na afstuderen.

Inzet van de activiteiten

We hebben steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen kiezen uit een lijst met activiteiten, die vallen onder de keuzelijst met acties, zoals bijgevoegd bij het bestuursakkoord.

80% van de instellingen kiest voor intensivering van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (zie tabel 31). De helft sluit aan bij bestaande vormen van coaching. Ook bijna de helft zoekt de samenwerking met gemeenten en werkgevers voor een warme overdracht naar werk.

Voortgang van de activiteiten

In tabel 32 is te zien dat de meeste activiteiten in uitvoering zijn. De voortgang wordt voldoende tot goed bevonden. Een instelling beoordeelt de voortgang op samenwerking met gemeenten en werkgevers onvoldoende.

Tabel 30 Verdeling van de besteding per actie (N=14).

	Gemiddelde	Minimum	Maximum
Intensivering/aanvulling loopbaanoriëntatie en begeleiding	54%	0%	100%
Aansluiting bij bestaande vormen van coaching, bijvoorbeeld gericht op empowerment/self-efficacy	7%	0%	33%
Matching op werk	10%	0%	100%
Verkennen omzetten stage of leerbaan in een baan bij het betreffende (leer)bedrijf, na afstuderen	2%	0%	15%
Zorgen voor warme overdracht naar werk in samenwerking met werkgever en gemeente	7%	0%	40%
Anders, namelijk	20%	0%	100%
Totaal	100%		

Tabel 31 Top vier meest gekozen activiteiten thema 6.

	Mbo (N=15)
Intensivering/aanvulling loopbaanoriëntatie en begeleiding	80%
Aansluiting bij bestaande vormen van coaching, bijvoorbeeld gericht op empowerment/self-efficacy	47%
Matching op werk	40%
Zorgen voor warme overdracht naar werk in samenwerking met werkgever en gemeente	47%

3.7 Voortgang thema's buiten de lijst: Blended learning

We hebben de steekproefinstellingen gevraagd aan te geven op welke activiteiten zij inzetten met de middelen uit de corona-enveloppe. Hierbij konden instellingen ook kiezen om eigen thema's en activiteiten op te geven. Blended learning was een activiteit die vaak is genoemd en daarom hier is opgenomen. Andere thema's of activiteiten komen niet structureel terug.

Voortgang van de activiteit blended learning

Van de dertien instellingen die hebben aangegeven thema's buiten de lijst te kiezen, kiezen er vijf (ook) voor de activiteit blended learning. Voor dit thema rapporteren we over de voortgang. 80% van de blended learning-activiteiten zijn in uitvoering. Een instelling heeft aangegeven nog in de voorbereidende/opstartende fase te zitten.

De voortgang wordt wisselend beoordeeld. Twee instellingen vinden de voortgang matig, twee instellingen voldoende en een instelling goed.

Tabel 32 Fase waarin de vier meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Nog niet gestart	Voorbereiding of opstarten	In uitvoering	Afrondende fase	Afgerond
Intensivering/aanvulling loopbaanoriëntatie en begeleiding (N=11)	0%	0%	100%	0%	0%
Aansluiting bij bestaande vormen van coaching, bv gericht op empowerment/selfefficacy (N=5)	0%	0%	80%	20%	0%
Matching op werk (N=5)	0%	0%	100%	0%	0%
Zorgen voor warme overdracht naar werk in samenwerking met werkgever en gemeente (N=6)	0%	0%	100%	0%	0%
Gemiddeld	0%	0%	95%	5%	0%

Tabel 33 Beoordeling van de voortgang waarin de vier meest gekozen activiteiten zich bevinden.

	Onvoldoende	Matig	Voldoende	Goed	Zeer goed
Intensivering/aanvulling loopbaanoriëntatie en begeleiding (N=11)	0%	18%	36%	46%	0%
Aansluiting bij bestaande vormen van coaching, bijvoorbeeld gericht op empowerment/selfefficacy (N=5)	0%	0%	60%	40%	0%
Matching op werk (N=5)	0%	0%	40%	60%	0%
Zorgen voor warme overdracht naar werk in samenwerking met werkgever en gemeente (N=6)	17%	0%	50%	33%	0%
Gemiddeld	4%	5%	47%	45%	0%

HOOFDSTUK 4

Geholpen onderzoekers

In 2020 zijn onderzoekers met een tijdelijk contract geholpen vanuit eigen middelen van de instellingen. Vanaf 2021 zijn er ook middelen beschikbaar gesteld vanuit het NPO. Kosten die gemaakt worden om onderzoekers met een tijdelijk contract te helpen met het inhalen van vertragingen, kunnen bekostigd worden vanuit de NPO-middelen. Het gaat hier om integrale kosten, zoals kosten voor contractverlengingen en overige kosten die noodzakelijk zijn voor onderzoekers om hun onderzoek goed te kunnen afronden.

Voor onze rapportage baseren we ons op cijfers vanuit verschillende bronnen (jaarverslagen, gegevens uit de monitortool, e-mailuitvraag). In onze rapportage voegen we waar mogelijk informatie uit verschillende bronnen samen om een totaalbeeld te creëren over de uitputting van NPO-onderzoeksmiddelen.

4.1 Besteding NPO-middelen voor ondersteuning aan onderzoekers

In het bestuursakkoord onderzoek wordt per instelling aangegeven hoeveel middelen er beschikbaar zijn. Tabel 34 geeft weer in hoeverre de middelen uit het bestuursakkoord onderzoek zijn uitgeput over 2021 op basis van beschikbare cijfers uit jaarverslagen en monitortool. De totale realisatie van bestede middelen ten opzichte van begrote middelen komt op 44%. Met name de umc's blijven nog achter in besteding, zij zitten op 29%. Voor de zestien wo-instellingen die hebben aangegeven dat ze onderzoekers hebben geholpen met NPO-middelen in 2021, geldt dat zij zo'n € 20 miljoen van de beschikbare middelen hebben besteed. Dit komt neer op 53%. De besteding loopt tussen wo-instellingen erg uiteen, van 8% realisatie tot 196% realisatie (bij een kleine instelling). De instelling die 196% realisatie aangeeft, heeft ook de middelen voor 2022 reeds besteed. De instelling die 8% vanuit NPO heeft gefinancierd, geeft aan dat eerst een ander budget (vanuit NWO) is aangewend en er in totaal dus meer onderzoekers geholpen zijn dan de twintig die genoemd worden in het jaarverslag (143 in totaal).

De hbo-instellingen hebben meer dan het begrote bedrag aan middelen besteed voor 2021; hun realisatie komt op 102%. Instellingen weten welk bedrag zij ontvangen over 2021 en 2022, en kiezen er soms voor om te schuiven over de jaren (bijvoorbeeld door een deel door te schuiven naar 2022, of juist al budget van 2022 aan te wenden voor 2021). Een aantal instellingen heeft in het jaarverslag aangegeven dat de beschikking van de middelen over 2021 pas aan het einde van dat kalenderjaar werd bevestigd, waardoor de hulp aan onderzoekers is voorgefinancierd vanuit eigen middelen.

Tabel 34 **Uitputting middelen uit NPO-middelen onderzoek 2021 op basis van beschikbare cijfers.**

	Beschikbaar 2021*	Besteed 2021	Percentage
Hbo (N=11)	€ 1.872.982	€ 1.910.820	102%
Wo (N=16)	€ 37.267.762	€ 19.715.443	53%
NWO (N=9)	€ 2.378.000	€ 2.100.000	88%
KNAW (N=14)	€ 1.364.000	€ 659.000	48%
Umc's (N=8)	€ 34.595.000	€ 10.024.782	29%
Totaal	€ 77.477.744	€ 34.410.045	44%

* Beschikbare bedrag voor de betreffende instellingen.

We hebben voor onze tussenmeting de cijfers opgevraagd tot peildatum 1 juli 2022 van de steekproefinstellingen, alle umc's en NWO en KNAW. Deze cijfers worden weergegeven in tabel 35, en zijn dus op basis van de instellingen waarover informatie beschikbaar is op moment van de tussenmeting. Uit deze cijfers blijkt een uitputting van meer dan de helft van de middelen die beschikbaar waren voor de betreffende instellingen, op de helft van het kalenderjaar. Ten opzichte van de besteding in 2021, duidt dit op een versnelling van de uitgaven.

Tabel 35 **Uitputting middelen uit NPO-middelen onderzoek 2022 op basis van beschikbare cijfers tot peildatum 1 juli 2022.**

	Beschikbaar 2022*	Besteed 2022 tot peildatum 1 juli	Percentage
Hbo (N=4)	€ 1.062.869	€ 414.418	39%
Wo (N=5)	€ 13.461.524	€ 8.502.208	63%
NWO (N=9)	€ 2.378.000	€ 1.778.378†	75%
KNAW (N=14)	€ 1.364.000	€ 650.311	48%
Umc's (N=8)	€ 34.595.000	€ 17.658.007	51%
Totaal	€ 52.861.393	€ 29.003.322	55%

* Beschikbaar bedrag voor de betreffende instellingen.

† De cijfers voor de besteding vanuit de NWO-instituten is gebaseerd op de eerste tussenmeting en sindsdien niet geüpdatet.

Het gemiddelde bedrag per onderzoeker die geholpen werd vanuit NPO-middelen in 2021 loopt uiteen van € 8.000,- tot € 22.000,-. Gemiddeld werden onderzoekers tot de peildatum 1 juli 2022 vanuit het NPO geholpen met een bedrag van € 16.000,- in 2021 en € 15.000,- in 2022. We zien dat dit bedrag hoger is in het wo, bij de umc's en bij de NWO-instituten. Dit kan te maken hebben met het type kosten dat verschilt per type onderzoek, of met het aantal maanden waarmee een contract verlengd wordt. In het hbo worden minder middelen ingezet voor ondersteuning aan onderzoekers; ook is het gemiddelde bedrag per onderzoeker beduidend lager.

In Tabel tabel 37 staat het aantal onderzoekers dat geholpen is vanuit NPO-middelen, in 2021 en in 2022 tot de peildatum. Verderop, in tabel 40, staat het aantal onderzoekers vermeld dat geholpen werd met eigen middelen vanuit de instellingen in 2021 en tot peildatum 1 juli 2022. Gebaseerd op de gegevens van de onderzoeksinstituten en de hbo- en wo-instellingen in onze steekproef, zijn er in 2021 *ten minste* 973 onderzoekers³ geholpen met eigen middelen van instellingen en instituten en *ten minste* 2.175 onderzoekers vanuit de NPO-middelen. Voor 2022 geldt dat tot de peildatum van 1 juli 2022 *ten minste* 439 onderzoekers werden geholpen vanuit eigen middelen en *ten minste* 1.982 vanuit NPO-middelen. Deze cijfers geven dus aan dat er vanuit NPO-middelen meer onderzoekers worden geholpen dan vanuit eigen middelen. Bij meerdere instellingen worden *dezelfde* onderzoekers geholpen vanuit het NPO én vanuit eigen middelen, bijvoorbeeld een contractverlenging uit het NPO, en overheadkosten uit de eigen middelen. Daarnaast kan het voorkomen dat *dezelfde* onderzoekers zowel in 2021 als in 2022 geholpen worden. De cijfers van geholpen onderzoekers kunnen dus niet zonder meer bij elkaar worden opgeteld, maar vertonen overlap.

3 Omdat we niet voor alle instellingen gegevens hebben ontvangen en omdat enkele instellingen niet gerapporteerd hebben in hun jaarverslag, valt het totaal aantal geholpen onderzoekers in onze rapportage vanzelfsprekend lager uit dan in de populatie.

Tabel 36 **Gemiddeld bedrag per onderzoeker geholpen vanuit NPO-middelen (N staat voor aantal instellingen of instituten).**

	Hbo (N 2021=11; N 2022=4)	Wo (N 2021=15; N 2022=4)	NWO (N=9)	KNAW (N=14)	Umc's (N=7;N=8)	Gewogen gemiddelde* (N 2021=37; N 2022=17)
2021	€ 7.768	€ 16.608	€ 22.105	€ 12.673	€ 16.143	€ 15.621
Tot peildatum 1 juli 2022	€ 3.140	€ 15.347	€ 32.933	€ 13.272	€ 14.801	€ 14.633

* Gewogen voor aantal geholpen onderzoekers per instelling

Tabel 37 **Aantal onderzoekers geholpen vanuit NPO-middelen (N staat voor aantal instellingen of instituten).**

	Hbo (N 2021=11; N 2022=4)	Wo (N 2021=16; N 2022=4)	NWO (N=9)	KNAW (N=14)	Umc's (N=8)	Totaal
2021	246	1.161	95	52	621	2.175
Tot peildatum 1 juli 2022	132	554	54*	49	1.193	1.982

* Informatie over 2022 is op basis van de gegevens uit de eerste tussenmeting.

4.2 Besteding eigen middelen voor ondersteuning aan onderzoekers

Naast NPO-middelen, hebben instellingen ook eigen middelen ingezet om onderzoekers met tijdelijke contracten te helpen om hun vertragingen in te lopen, bijvoorbeeld door contracten te verlengen. De bestede bedragen uit eigen middelen in 2021 en 2022 staan weergegeven in tabel 38.

Tabel 38 Besteding geholpen onderzoekers met eigen middelen.

	2021	Tot peildatum 1 juli 2022
Hbo (N 2021=6; N 2022=2)	€ 1.368.344	€ 189.174
Wo (N 2021=6; N 2022=2)	€ 6.631.007	€ 245.870
NWO (N=9)	Onbekend*	€ 699.368*
KNAW (N=14)	€ 75.000	€ 91.185
Umc's (N 2021=8; N 2022=6)	€ 6.711.000	€ 3.159.600
Totaal	€ 14.785.351	€ 4.385.197

* In het jaarverslag van NWO wordt aangegeven dat er een eigen fonds is van € 6 miljoen, waar in 2021 aanspraak op is gemaakt, maar er wordt niet gemeld in hoeverre dit fonds uitgeput is. Informatie over 2022 is op basis van de gegevens uit de eerste tussenmeting.

Als we kijken naar het gemiddelde bedrag per onderzoeker dat besteed wordt (tabel 39), zien we dat het gemiddelde bedrag per onderzoeker gefinancierd uit eigen middelen niet opvallend lager ligt dan de gemiddelde bedragen zoals gefinancierd vanuit NPO-middelen; in enkele gevallen zijn de bedragen per onderzoeker zelfs hoger. Het gemiddelde bedrag per onderzoeker loopt uiteen van € 6.000,- tot € 30.000,-.

Tabel 39 Gemiddeld bedrag per onderzoeker geholpen vanuit eigen middelen (N staat voor aantal instellingen of instituten).

	Hbo (N 2021=5; N 2022=1)	Wo (N 2021=5; N 2022=2)	NWO (N=9)	KNAW (N=14)	Umc's (N 2021=5; N 2022=4)	Gewogen gemiddelde* (N=17; N=10)
2021	€ 5.800	€ 17.921	Onbekend†	€ 12.500	€ 10.232	€ 12.224
Tot peildatum 1 juli 2022	€ 6.756	€ 17.562	€ 30.407†	€ 22.796	€ 5.146	€ 7.633

* Gewogen voor aantal geholpen onderzoekers per instelling

† In het jaarverslag van NWO wordt aangegeven dat er een eigen fonds is van € 6 miljoen, waar in 2021 aanspraak op is gemaakt, maar er wordt niet gemeld in hoeverre dit fonds uitgeput is. Informatie over 2022 is op basis van de gegevens uit de eerste tussenmeting.

Tabel 40 Aantal onderzoekers geholpen vanuit eigen middelen (N staat voor aantal instellingen of instituten).

	Hbo (N 2021=6; N 2022=2)	Wo (N 2021=7; N 2022=2)	NWO (N=9)	KNAW (N=14)	Umc's (N 2021=5; N 2022=4)	Totaal
2021	234	341	Onbekend*	6	383	973
Tot peildatum 1 juli 2022	117	14	23	4	281	439

* In het jaarverslag van NWO wordt aangegeven dat er een eigen fonds is van € 6 miljoen, waar in 2021 aanspraak op is gemaakt, maar er wordt niet gemeld in hoeverre dit fonds uitgeput is. Informatie over 2022 is op basis van de gegevens uit de eerste tussenmeting.

‘WIJ ZIJN BERENSCHOT, GRONDLEGGER VAN VOORUITGANG’

Wij zien een Nederland dat altijd in ontwikkeling is. Zowel sociaal als organisatorisch verandert er veel. Al meer dan 80 jaar volgen wij deze ontwikkelingen op de voet en werken we aan een vooruitstrevende samenleving. Daarbij staan we voor duurzaam advies en de implementatie hiervan. Altijd gericht op vooruitgang én echt iets kunnen betekenen voor mensen, organisaties en de maatschappij.

Alles wat we doen, is onderzocht, onderbouwd en vanuit meerdere invalshoeken bekeken. In ons advies zijn we hard op de inhoud, maar houden rekening met de menselijke maat. Onze adviseurs doen er alles aan om complexe vraagstukken om te zetten naar praktische oplossingen waar u iets mee kan. Wij geven advies en bieden digitale oplossingen waarbij we ons focussen op:

- Toekomst van werk en organisatie
- Energietransitie
- Toekomst van zorg
- Transformatie van openbaar bestuur

Berenschot Groep B.V.

Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG Utrecht

Postbus 8039, 3503 RA Utrecht

030 2 916 916

www.berenschot.nl